

Асоціація політичних психологів України
Інститут соціальної та політичної психології НАПН України

**ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ
В УКРАЇНІ**

Київ, 2020

***

Масове опитування громадян, результати якого подаються нижче, проведено Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України спільно з Асоціацією політичних психологів України 5–14 вересня 2020 року за вибіркою, що репрезентує доросле населення України віком від 18 років і старше. Опитування проводилося методом інтерв'ювання. Опитано 1202 респонденти у всіх регіонах України за винятком АР Крим, м. Севастополя і захоплених сепаратистами окремих районів Донецької та Луганської областей. Похибка вибірки становить 3,2%.

Основні соціально-демографічні характеристики вибіркової сукупності:

за віком:

18–29 років – 20,3%;

30–55 років – 44,8%;

56 років і старше – 34,9%;

за статтю:

чоловіки – 45,5%;

жінки – 54,5%;

за рівнем освіти:

повна вища – 20,0%;

неповна вища, середня спеціальна – 22,1%;

повна середня – 39,7%;

неповна середня – 18,3%;

за національністю:

українці – 91,9%;

росіяни – 5,9%;

особи інших національностей – 2,2%;

за родом занять:

працівники промисловості – 10,2%;

працівники сільського господарства – 4,5%;

працівники сфери обслуговування – 16,5%;

держслужбовці – 4,9%;

працівники освіти, науки, охорони здоров'я, культури тощо – 9,3%;

студенти, учні – 6,3%;

підприємці – 7,1%;

військовослужбовці (МВС, СБУ) – 0,9%;

пенсіонери – 24,6%;

безробітні – 5,5%;

домогосподарки – 5,9%;

особи іншого роду занять – 4,1%.

Для аналізу регіональних особливостей використано умовний поділ України на такі макрорегіони:

- **Західний** (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області);
- **Центральний** (Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області, м. Київ);
- **Східний** (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська області);
- **Південний** (Миколаївська, Одеська, Херсонська області).

Понад половину українців готові піти на новий карантин у разі подальшого зростання кількості захворювань на COVID-19

Розподіл відповідей на запитання *“У березні-травні цього року у зв’язку з пандемією COVID-19 в Україні було повсюдно запроваджено жорсткий карантин. Чи були, на Вашу думку, виправданими такі жорсткі карантинні заходи?”* (у %):

цілком так	22,6	51,9
скоріше так	29,3	
скоріше ні	24,1	36,6
зовсім ні	12,5	
важко відповісти	11,5	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
так (цілком так + скоріше так)	59,6	54,9	42,9	49,3
ні (скоріше ні + зовсім ні)	29,0	35,2	42,4	41,2
важко відповісти	11,3	9,8	14,8	9,6

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
так (цілком так + скоріше так)	52,2	50,2	53,9
ні (скоріше ні + зовсім ні)	40,3	40,4	29,3
важко відповісти	7,4	9,4	16,7

Розподіл відповідей на запитання *“Як позначилися жорсткі карантинні обмеження на Вашому професійному житті?”* (у %)

- ніяк не позначилися, працював у звичному режимі 22,6
- працював дистанційно, без істотного скорочення обсягу виробничих обов’язків 17,3
- тимчасово був без роботи 23,3
- повністю втратив роботу 5,2
- мене це не стосується, бо не працював і до карантину 28,8
- інше 2,8

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
ніяк не позначилися, працював у звичному режимі	18,7	22,0	24,9	27,2
працював дистанційно, без істотного скорочення обсягу виробничих	15,3	22,0	15,4	10,3

обов'язків				
тимчасово був без роботи	25,7	20,9	24,3	24,3
повністю втратив роботу	7,1	6,1	3,0	3,7
мене це не стосується, бо не працював і до карантину	28,4	26,7	31,4	30,1
інше	4,9	2,4	1,2	4,4

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
ніяк не позначилися, працював у звичному режимі	21,3	27,7	16,9
працював дистанційно, без істотного скорочення обсягу виробничих обов'язків	20,5	21,9	9,5
тимчасово був без роботи	24,2	33,8	9,3
повністю втратив роботу	6,1	6,7	2,6
мене це не стосується, бо не працював і до карантину	24,6	8,2	57,6
інше	3,3	1,7	4,0

Розподіл відповідей на запитання “Чи вважаєте Ви, що жорсткі карантинні обмеження було пом'якшено передчасно, що термін їхньої дії належало продовжити – тоді й не було б такого зростання рівня захворюваності, який маємо сьогодні?” (у %):

цілком так	11,3	29,8
скоріше так	18,5	
скоріше ні	27,9	49,9
зовсім ні	22,0	
важко відповісти	19,8	
мені це байдуже	0,6	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
так (цілком так + скоріше так)	27,8	38,1	18,3	33,8
ні (скоріше ні + зовсім ні)	47,7	42,5	59,8	54,4
важко відповісти	24,4	18,3	21,3	11,8
мені це байдуже	0,0	1,1	0,6	0,0

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
так (цілком так + скоріше так)	29,6	28,2	31,9
ні (скоріше ні + зовсім ні)	49,4	56,9	41,1
важко відповісти	20,2	14,4	26,4
мені це байдуже	0,8	0,6	0,5

Розподіл відповідей на запитання *“Нині, як відомо, згідно з постановою Кабінету Міністрів запроваджено поділ територій України на зелену, жовту, помаранчеву і червону зони, що визначаються через кожні 14 днів залежно від рівня епідеміологічної загрози COVID-19. У якій із цих зон перебуває сьогодні Ваше місто (селище, село)?”* (у %)

- у зеленій **32,9**
- у жовтій **21,8**
- у помаранчевій..... **21,2**
- у червоній **5,9**
- інше **1,0**
- важко відповісти..... **17,2**

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Централь- ний	Східний	Південний
у зеленій	3,0	31,3	60,1	29,4
у жовтій	20,5	34,6	6,5	19,1
у помаранчевій	44,4	10,9	8,3	42,6
у червоній	22,0	0,4	2,7	0,7
інше	0,4	1,7	0,9	0,0
важко відповісти	9,7	21,1	21,6	8,1

Розподіл відповідей на запитання *“Якщо Ви знаєте у якій зоні перебуває сьогодні Ваше місто (селище, село), то чи вважаєте справедливим (виправданим) віднесення його до цієї зони?”* (у % серед тих, хто знає, в якій зоні перебуває)

- скоріше так **73,4**
- скоріше ні **11,4**
- важко відповісти..... **15,2**

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Централь- ний	Східний	Південний
скоріше так	62,2	76,1	78,2	77,4
соріше ні	14,1	13,2	7,6	8,9
важко відповісти	23,7	10,7	14,1	13,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
скоріше так	76,4	70,8	75,2
соріше ні	8,0	14,7	8,9
важко відповісти	15,6	14,5	15,9

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
скоріше так	89,1	69,3	56,9	60,6
скоріше ні	5,1	12,6	16,9	22,5
важко відповісти	5,8	18,0	26,3	16,9

Розподіл відповідей на запитання “Чи дотримуєтеся нині особисто Ви перелічених нижче медичних рекомендацій?” (у %)

- Носіння маски у громадських місцях та в транспорті
  - дотримуюсь завжди..... 57,1
  - дотримуюсь частково..... 38,3
  - не дотримуюсь 4,6

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
дотримуюсь завжди	72,0	57,3	51,2	41,9
дотримуюсь частково	25,7	36,8	45,6	50,0
не дотримуюсь	2,2	5,9	3,3	8,1

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
дотримуюсь завжди	52,9	59,6	56,4
дотримуюсь частково	42,6	36,9	37,6
не дотримуюсь	4,5	3,5	6,0

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
дотримуюсь завжди	56,7	62,6	53,9	76,1
дотримуюсь частково	38,2	34,4	42,5	23,9
не дотримуюсь	5,1	3,1	3,5	0,0

- Перебування на півтора-двометровій дистанції від інших людей
  - дотримуюсь завжди..... 26,0
  - дотримуюсь частково..... 54,8
  - не дотримуюсь 19,2

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний

		ний		
дотримуюсь завжди	38,8	25,9	16,7	23,7
дотримуюсь частково	52,2	53,2	60,7	51,1
не дотримуюсь	9,0	20,9	22,6	25,2

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
дотримуюсь завжди	25,4	25,9	26,3
дотримуюсь частково	52,9	55,6	55,0
не дотримуюсь	21,7	18,5	18,7

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
дотримуюсь завжди	21,9	27,5	32,8	54,9
дотримуюсь частково	52,4	55,3	56,5	45,1
не дотримуюсь	25,7	17,2	10,7	0,0

• Уникнення фізичних контактів (рукостискань, обіймів тощо) з іншими людьми

- дотримуюсь завжди..... 35,7
- дотримуюсь частково..... 47,5
- не дотримуюсь 16,8

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
дотримуюсь завжди	47,8	34,9	24,3	42,6
дотримуюсь частково	39,9	45,6	58,0	42,6
не дотримуюсь	12,3	19,4	17,8	14,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
дотримуюсь завжди	32,8	38,0	34,4
дотримуюсь частково	46,3	46,9	48,9
не дотримуюсь	20,9	15,1	16,7

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
дотримуюсь завжди	31,1	45,2	36,2	70,4
дотримуюсь частково	49,4	40,2	51,2	28,2
не дотримуюсь	19,5	14,6	12,6	1,4

- **Миття та обробка антисептиком рук після перебування в громадських місцях або у транспорті**

- дотримуюсь завжди..... 55,8
- дотримуюсь частково..... 37,5
- не дотримуюсь 6,8

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
дотримуюсь завжди	61,2	57,4	45,7	64,4
дотримуюсь частково	34,3	34,9	47,2	28,1
не дотримуюсь	4,5	7,6	7,1	7,4

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
дотримуюсь завжди	55,7	58,8	51,8
дотримуюсь частково	38,9	35,0	39,8
не дотримуюсь	5,3	6,1	8,4

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
дотримуюсь завжди	60,6	59,8	56,7	60,6
дотримуюсь частково	33,3	35,2	37,0	36,6
не дотримуюсь	6,1	5,0	6,3	2,8

- **Обробка антисептиком гаманця і гаджета після користування ними в громадських місцях**

- дотримуюсь завжди..... 21,7
- дотримуюсь частково..... 42,1
- не дотримуюсь 36,1

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
дотримуюсь завжди	28,0	21,7	14,2	27,9
дотримуюсь частково	44,0	41,3	43,0	39,0
не дотримуюсь	28,0	37,0	42,7	33,1

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
дотримуюсь завжди	24,2	23,6	17,9
дотримуюсь частково	40,6	44,8	39,6
не дотримуюсь	35,2	31,6	42,5

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
дотримуюсь завжди	21,1	22,9	27,5	36,6
дотримуюсь частково	42,6	43,5	43,1	43,7
не дотримуюсь	36,3	33,6	29,4	19,7

Узагальнена таблиця дотримання медичних рекомендацій із протидії поширенню пандемії COVID-19

	Дотримуюсь завжди	Дотримуюсь частково	Не дотримуюсь	Середній показник (у балах, від 1 до 3)
ношіння маски у громадських місцях та в транспорті	57,1	38,3	4,6	2,53
миття та обробка антисептиком рук після перебування в громадських місцях або у транспорті	55,8	37,5	6,8	2,45
уникнення фізичних контактів (рукоштовань, обіймів тощо) з іншими людьми	35,7	47,5	16,8	2,19
перебування на півтора-двометровій дистанції від інших людей	26,0	54,8	19,2	2,07
обробка антисептиком гаманця і гаджета після користування ними в громадських місцях	21,7	42,1	36,1	1,86

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вважаєте Ви, що виконання цих рекомендацій убезпечує людину від зараження коронавірусом?”** (у %)

- скоріше так..... 45,6
- скоріше ні..... 28,2
- важко відповісти 26,3

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
скоріше так	49,1	46,7	40,8	46,7
скоріше ні	27,3	26,5	30,8	28,9
важко відповісти	23,6	26,7	28,4	24,4

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
скоріше так	47,1	44,5	46,1
скоріше ні	29,5	31,1	23,6
важко відповісти	23,4	24,4	30,3

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
скоріше так	52,3	51,1	39,0	40,8
скоріше ні	25,4	24,0	28,0	36,6
важко відповісти	22,3	24,8	33,1	22,5

Розподіл відповідей на запитання *“Нерідко в засобах масової інформації висловлюються припущення, що в разі подальшого різкого зростання кількості інфікованих коронавірусом і переповненості хворими лікарень українська влада знову запровадить загальнонаціональний жорсткий карантин (з припиненням міського та міжміського транспортного сполучення, закриттям ринків та усіх магазинів, крім продовольчих, тощо). Як Ви поставитесь до цього?”* (у %)

- поставлюся з розумінням і буду дотримуватись карантинних заходів
52,9
- ігноруватиму карантинні заходи, наскільки це можливо, бо вважаю їх безглуздими
16,7
- домагатимуся разом з однодумцями скасування цих заходів як таких, що підривають основи мого благополуччя
8,6
- інше
1,4
- важко відповісти
18,0
- мені це байдуже
2,4

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
поставлюся з розумінням і буду дотримуватись карантинних заходів	56,3	53,5	49,7	52,2
ігноруватиму карантинні заходи, наскільки це можливо, бо вважаю їх безглуздими	15,3	16,5	18,9	14,7
домагатимуся разом з однодумцями скасування цих заходів як таких, що підривають основи мого благополуччя	9,3	8,7	7,4	9,6
інше	3,0	1,1	0,3	2,2
важко відповісти	14,9	17,2	21,6	17,6

мені це байдуже	1,1	3,0	2,1	3,7
-----------------	-----	-----	-----	-----

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
поставлюся з розумінням і буду дотримуватись карантинних заходів	49,6	51,5	56,7
ігноруватиму карантинні заходи, наскільки це можливо, бо вважаю їх безглуздими	16,8	17,8	15,2
домагатимуся разом з однодумцями скасування цих заходів як таких, що підривають основи мого благополуччя	9,4	10,8	5,2
інше	1,6	1,5	1,2
важко відповісти	19,3	16,7	18,8
мені це байдуже	3,3	1,7	2,9

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
поставлюся з розумінням і буду дотримуватись карантинних заходів	50,6	60,3	56,5	56,3
ігноруватиму карантинні заходи, наскільки це можливо, бо вважаю їх безглуздими	17,2	13,7	16,1	26,8
домагатимуся разом з однодумцями скасування цих заходів як таких, що підривають основи мого благополуччя	9,4	8,0	6,3	7,0
інше	0,5	0,8	3,5	1,4
важко відповісти	20,8	14,9	15,3	7,0
мені це байдуже	1,5	2,3	2,4	1,4

Розподіл відповідей на запитання “Що, на Вашу думку, може завдати громадянам України більшої шкоди – поширення коронавірусної хвороби чи зумовлені карантинними заходами втрати від згорання економічної діяльності?” (у %)

- поширення коронавірусної хвороби 19,2
- зумовлені карантинними заходами втрати від згорання економічної діяльності 56,3
- важко відповісти 23,8
- мені це байдуже..... 0,8

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
поширення коронавірусної хвороби	23,1	24,8	8,3	19,1
зумовлені карантинними заходами втрати від згорання економічної діяльності	48,9	49,7	69,1	61,0
важко відповісти	28,0	24,0	22,0	19,1
мені це байдуже	0,0	1,5	0,6	0,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
поширення коронавірусної хвороби	17,6	15,6	24,6
зумовлені карантинними заходами втрати від згорання економічної діяльності	58,2	63,7	45,6
важко відповісти	23,4	19,9	28,9
мені це байдуже	0,8	0,7	1,0

Серед мешканців карантинних зон:

	Зелена зона	Жовта зона	Помаранчева зона	Червона зона
поширення коронавірусної хвороби	16,5	22,1	18,1	31,0
зумовлені карантинними заходами втрати від згорання економічної діяльності	63,7	55,3	50,4	52,1
важко відповісти	19,3	22,1	30,7	16,9
мені це байдуже	0,5	0,4	0,8	0,0

Розподіл відповідей на запитання *“Пригадайте, будь ласка, які з перелічених нижче емоційних станів Ви переживали найчастіше впродовж останнього пів року?”* (у %)

- надія, оптимізм 30,3
- пригніченість, безнадія 29,8
- печаль, смуток 28,3
- гнів, злість 20,7
- спокій, умиротворення 8,6
- радість, задоволення 5,8
- цікавість, азарт 2,8
- важко відповісти 14,9

Примітка. Сума перевищує 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
надія, оптимізм	32,1	31,1	24,0	39,3
пригніченість, безнадія	37,3	23,7	29,7	36,3
печаль, смуток	39,2	27,2	20,8	29,6
гнів, злість	28,4	20,4	13,1	25,2
спокій, умиротворення	8,6	10,4	8,3	3,0
радість, задоволення	3,0	7,0	6,8	5,2
цікавість, азарт	0,4	4,1	3,0	3,0
важко відповісти	8,2	14,1	24,9	5,9

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
надія, оптимізм	37,7	29,9	26,3
пригніченість, безнадія	23,0	31,2	32,1
печаль, смуток	26,6	26,2	32,1
гнів, злість	18,4	20,8	21,8
спокій, умиротворення	11,5	7,4	8,4
радість, задоволення	11,9	4,8	3,6
цікавість, азарт	6,6	2,2	1,4
важко відповісти	12,3	16,2	14,8

Розподіл відповідей на запитання “А в якому емоційному стані найчастіше перебувала, на Вашу думку, більшість громадян України?” (у %)

- пригніченість, безнадія 40,2
- гнів, злість 34,1
- печаль, смуток 22,5
- надія, оптимізм 17,5
- спокій, умиротворення 1,9
- радість, задоволення 1,2
- цікавість, азарт 0,7
- важко відповісти 18,3

Примітка. Сума перевищує 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
пригніченість, безнадія	49,3	32,0	43,2	42,6
гнів, злість	41,8	38,9	23,7	28,7
печаль, смуток	30,6	18,9	21,0	22,8
надія, оптимізм	12,7	19,1	13,0	32,4
спокій, умиротворення	1,9	2,0	2,1	1,5
радість, задоволення	1,5	0,7	1,8	1,5
цікавість, азарт	0,7	0,7	0,9	0,7
важко відповісти	14,6	17,0	26,3	10,3

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
пригніченість, безнадія	43,9	40,3	37,9
гнів, злість	34,8	36,2	31,0
печаль, смуток	18,0	23,8	23,6
надія, оптимізм	20,5	16,4	17,1
спокій, умиротворення	2,9	1,5	1,9
радість, задоволення	1,2	1,3	1,2
цікавість, азарт	0,0	0,7	1,2
важко відповісти	16,4	16,7	21,4

**Громадська думка українців щодо подій у Білорусі поки що не сформувалася.
Однак щодо подій на Донбасі є стійкий консенсус.**

Розподіл відповідей на запитання *“Як відомо, на Донбасі на лінії зіткнення триває – попри окремі порушення – так зване шкільне перемир’я. Яку з наведених нижче точок зору щодо нього Ви поділяєте?”* (у %)

- досягнуте перемир’я – перший крок до надійного і тривкого миру **18,2**
- це перемир’я, як і всі попередні, не протримається довго, подальша ескалація військових дій неминуча **57,2**
- важко відповісти **22,3**
- мені це байдуже **2,2**

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Макрорегіони				
	Західний	Центральний	Східний (з Донбасом)	Донбас	Південний
досягнуте перемир’я – перший крок до надійного і тривкого миру	19,1	12,2	17,2	32,9	39,7
це перемир’я, як і всі попередні, не протримається довго, подальша ескалація військових дій неминуча	64,4	63,3	51,5	50,6	36,8
важко відповісти	16,1	22,4	27,2	14,1	22,1
мені це байдуже	0,4	2,2	4,1	2,4	1,5

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
досягнуте перемир’я – перший крок до надійного і тривкого миру	21,3	18,1	16,7
це перемир’я, як і всі попередні, не протримається довго, подальша ескалація військових дій неминуча	53,3	59,8	56,2
важко відповісти	21,7	19,9	25,7
мені це байдуже	3,7	2,2	1,4

Серед прихильників провідних політичних сил:

	Слуга народу	Європейська Солідарність	ОПЗЖ	Батьківщина	РП Олега Ляшка	Оплоток
досягнуте перемир’я – перший крок до надійного і тривкого миру	31,6	13,5	34,3	18,4	33,3	9,8

це перемир'я, як і всі попередні, не протримається довго, подальша ескалація військових дій неминуча	44,4	75,7	43,1	49,4	53,3	39,0
важко відповісти	21,6	10,8	21,6	28,7	13,3	46,3
мені це байдуже	2,3	0,0	1,0	3,4	0,0	4,9

Розподіл відповідей на запитання *“Якби це залежало від Вас, яке майбутнє Ви особисто обрали б для Донеччини та Луганщини?”* (у %)

	Вересень 2014 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.
збереження нинішнього статусу областей України	58,1	54,2	53,5	56,7
автономія у складі України	18,2	20,5	18,3	13,8
незалежні державні утворення ДНР та ЛНР	3,5	2,0	2,6	4,4
незалежна республіка Новоросія	2,5	1,2	1,3	0,8
суб'єкти Російської Федерації	5,3	4,2	4,6	3,5
інше	2,2	2,2	2,9	2,2
важко відповісти	10,3	15,7	16,7	18,6

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Макрорегіони				
	Західний	Центральний	Східний (з Донбасом)	Донбас	Південний
збереження нинішнього статусу областей України	67,9	50,7	56,5	47,1	55,1
автономія у складі України	6,7	15,2	16,3	23,5	16,9
незалежні державні утворення ДНР та ЛНР	3,0	3,3	5,9	17,6	7,4
незалежна республіка Новоросія	1,1	0,9	0,9	0,0	0,0
суб'єкти Російської Федерації	6,3	3,9	2,1	7,1	0,0
інше	2,2	2,6	1,8	1,2	2,2
важко відповісти	12,7	23,5	16,6	3,5	18,4

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
збереження нинішнього статусу областей України	64,3	56,7	52,1
автономія у складі України	12,7	14,5	13,6
незалежні державні утворення ДНР та ЛНР	2,5	5,0	4,8
незалежна республіка Новоросія	1,2	0,6	1,0
суб'єкти Російської Федерації	1,2	3,5	4,8
інше	1,6	2,2	2,6

важко відповісти	16,4	17,5	21,2
------------------	------	------	------

Серед прихильників провідних політичних сил:

	Слуга народу	Європейська Солідарність	ОПЗЖ	Батьківщина	РП Олега Ляшка	Опоблок
збереження нинішнього статусу областей України	63,4	73,9	42,2	52,9	40,0	56,1
автономія у складі України	12,2	3,6	28,4	9,2	13,3	17,1
незалежні державні утворення ДНР та ЛНР	2,3	1,8	9,8	9,2	13,3	7,3
незалежна республіка Новоросія	1,7	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
суб'єкти Російської Федерації	2,3	5,4	4,9	1,1	6,7	4,9
інше	0,6	7,2	2,0	3,4	0,0	2,4
важко відповісти	17,4	8,1	11,8	24,1	26,7	12,2

Розподіл відповідей на запитання *“Непроста ситуація склалась останнім часом і в сусідній Білорусії – після проведених там у серпні президентських виборів. Як Ви думаєте, якій зі сторін гострого політичного протистояння в цій країні мають надавати моральну підтримку наша держава і суспільство?”* (у %)

- білоруському президентові О. Лукашенку та його прихильникам 15,8
- білоруській опозиції, що бореться проти режиму О. Лукашенка 26,9
- не слід підтримувати жодної із сторін цього протистояння 33,0
- інша думка 3,2
- важко відповісти 16,9
- мені це байдуже 4,2

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
білоруському президентові О. Лукашенку та його прихильникам	9,4	16,1	14,8	29,4
білоруській опозиції, що бореться проти режиму О. Лукашенка	35,0	32,0	18,1	16,2
не слід підтримувати жодної із сторін цього протистояння	28,2	27,8	47,5	24,3
інша думка	3,4	4,8	0,6	3,7
важко відповісти	22,9	15,4	14,5	16,2
мені це байдуже	1,1	3,9	4,5	10,3

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
білоруському президентові О. Лукашенку та його прихильникам	8,6	13,8	22,5
білоруській опозиції, що бореться проти режиму О. Лукашенка	40,6	28,5	17,0
не слід підтримувати жодної із сторін цього протистояння	25,8	35,9	33,5
інша думка	3,7	2,0	4,3
важко відповісти	17,2	15,5	18,7
мені це байдуже	4,1	4,3	4,1

Серед прихильників провідних політичних сил:

	Слуга народу	Європейська Солидарність	ОПЗЖ	Батьківщина	РП Олега Ляшка	Опоблок
білоруському президентові О. Лукашенку та його прихильникам	15,8	6,4	53,9	19,5	33,3	31,7
білоруській опозиції, що бореться проти режиму О. Лукашенка	33,3	40,9	2,9	24,1	13,3	4,9
не слід підтримувати жодної із сторін цього протистояння	31,6	27,3	29,4	31,0	33,3	46,3
інша думка	0,0	12,7	2,9	3,4	0,0	0,0
важко відповісти	15,8	10,9	8,8	17,2	13,3	17,1
мені це байдуже	3,5	1,8	2,0	4,6	6,7	0,0